Fremgangsmåte

Ukom

ERFARINGER FRA KOLLEGASTØTTEORDNINGER

Fremgangsmåte

Publisert 22. juni 2023

ISBN 978-82-8465-031-9

I denne undersøkelser har vi gjennomført 13 intervju. Vi har også gjennomført et strukturert litteratursøk.

Litteratursøk- og gjennomgang

Ukom har med støtte fra bibliotektjenesten ved Folkehelseinstituttet (FHI) gjennomført et strukturert litteratursøk etter forskningsartikler som omhandler forekomst av arbeidsrelaterte helseutfordringer for helsepersonell, og intervensjoner for ivaretakelse av helsepersonell. Vi har valgt å avgrense søket til de skandinaviske landene hvor helsetjenester og arbeidsforhold er nokså like.
(Vedlegg 1: PICO søkestrategi og Vedlegg 2: Søkestrategi FHI - helsepersonell).

Det ble til sammen identifisert 46 artikler som omhandler forekomst av ulike former for direkte yrkesrelaterte lidelser, som for eksempel emosjonelt stress, utbrenthet, "compassion fatigue", moralsk stress, angst og depresjon. 31 artikler beskriver et støttende system, eller konkluderer med at det er behov for ulike former for støttesystemer eller intervensjoner som ivaretar helsepersonell for å redusere og/eller forebygge yrkesrelaterte lidelser. Fire artikler er studier som evaluerer en kollegastøtteordning. I den ene studien, den danske "the Buddy Study", evalueres en kollegastøtteordning for helsepersonell som har vært involvert i alvorlige hendelser. Studien viser til at Buddy-ordningen har effekt, og blir positivt evaluert. Tre artikler er av Isaksson Rø et. al., og evaluerer støtteordninger i regi av Den norske legeforening. I artiklene trekkes det blant annet fram at støtteordningene er holdningsskapende, senker terskelen for å søke hjelp blant leger og kan bidra til å redusere emosjonelt stress. To studier trekker frem etisk refleksjon som en metode for eksempelvis å redusere moralsk stress (se vedlegg 3 for oversikt over artikler).

Intervjuer

For å få mer kunnskap om erfaringer med kollegastøtteordninger til helsepersonell i Norge, har Ukom i tillegg intervjuet representanter for helsetjenester og yrkesforeninger for helsepersonell som har hatt ulike varianter av kollegastøtteordninger over tid. Vi har også intervjuet helsepersonell som har benyttet seg av kollegastøtte, for å høre om bakgrunnen for, og opplevd nytte av kollegastøtten. Vi har brukt fiktive navn på disse informantene. Ukom har gjennomført 13 semistrukturerte intervjuer.

I spesialisthelsetjenesten valgte vi ut et sykehus som hadde innført kollegastøtteordning på systemnivå i hele organisasjonen. I tillegg valgte vi ut et sykehus som har innført en kollegastøtteordning for hele ambulansetjenesten.

I den kommunale helse- og omsorgstjenesten henvendte vi oss via Kommunesektorens interesseorganisasjon (KS) og et Utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) for å komme i kontakt med virksomheter som har innført kollegastøtteordninger for ivaretakelse av helsepersonell. Vi valgte ut en kommune som har lang erfaring med en ordning kalt etisk refleksjon. Selv om denne ordningen skiller seg fra andre kollegastøtteordninger ved at den er gruppebasert, har vi valgt å ta den med i denne rapporten da ordningen inneholder elementer som kan bidrar til kollegial støtte til helsepersonell i sykehjem og hjemmetjenester. Kommunale leger, som fastleger, har et eget støttetilbud gjennom Den norske legeforening.

Alle intervjuene ble gjennomført av to eller flere medarbeidere i Ukom, og ble tatt opp på lydopptager for dokumentasjon, transkripsjon og analyse. Brukerhistoriene framkom gjennom en til en-samtaler.

Intervjuene kartlegger ulike former for forebygging og støtte knyttet til psykososiale belastninger hos helsepersonell. Målet med intervjuene var å kartlegge opplevd nytte av de ulike kollegastøtteordningene, eventuelt om det finnes evaluering av effekten av disse.

Statens undersøkelseskommisjon
for helse-og omsorgstjenesten

Postboks 225 Skøyen
0213 Oslo
E-post: post@ukom.no
Org nr: 921018924